

Op het eerste gezicht is er een spanning tussen een duurzame energieverzorging en democratische waarden: Democratieën zijn vooral bezig met welvaart en welzijn ('wellbeing') van de eigen burgers op de korte termijn. Daarom hebben ze te weinig oog voor de "big Picture", de ecologische *grand challenges* van onze tijd en ook te weinig oog voor andere werelddelen. Autocratieën, zoals China, waarin lokale weerstand van burgers geen kans heeft, kunnen veel slagvaardiger optreden, en worden daarom door sommigen als rolvoorbeeld gesteld. Een nauwkeurige analyse van het begrip 'duurzaamheid' laat echter zien dat er geen spanning tussen duurzaamheid en democratie bestaat. Het lijkt alleen als een conflict om twee redenen: We realiseren ons niet scherp genoeg wat duurzaamheid eigenlijk betekent; en we hebben een te beperkt begrip van *wellbeing*. Sen's *capability approach* kan ons hier een stuk op weg helpen.

Rafaëla Hillerbrand is hoogleraar filosofie van de techniek en de wetenschappen bij de *Karlsruhe Institut für Technologie* en research associate bij de *TU Delft*. Ze promoveerde zowel in theoretische natuurkunde als in filosofie. Sinds haar Postdoc periode aan de *University of Oxford* doet ze onderzoek op het grensvlak van epistemologie en ethiek. Zwaartepunten van haar werk zijn de omgang met risico en onzekerheid, het gebruik van computersimulaties in de wetenschappen en de energieconsumptie en -verzorging. Naar aanleiding van de ongevallen in Fukushima in 2011, adviseerde ze samen met zes andere wetenschappers de Duitse Bondsregering voor de invulling/opstelling van de *Energiewende*. Zij woont in Den Haag.